

Večernik

Leto I. (VIII.), štev. 192

Maribor, četrtek 22. decembra 1927

»JUTRA«

Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri
Račun pri poštnem ček. zas. v Ljubljani št. 11.409
Večja mesečno, prejemani v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:
Uredn. 440 Uprava 455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13
Oglaš po tarifi
Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Tretji dan proračunske razprave

PROTESTI SO ŽE TU! — TEŽAVE Z DAVKOM NA ELEKTRIKO. — NADALJEVANJE PODROBNE DEBATE — ZDRAVSTVO IN SOCIJALNA POLITIKA. — ZGRADBA UMOLNICE ODLOŽENA.

Včeraj popoldne ob 4.25 je skupščina končala splošno ter začela podrobno debato. Zadnji govorniki v splošni debati so bili poslanci: Čanžek, ki je prečital izjavo proti vladnemu protiljudskemu sistemu in strankam, ki ga vzdržujejo, dr. Novak (SDS) in M ö d e r n d o r f e r (soc.)

Pri debati o oblastni upravi, je posl. Grčar navajal primere neredov v oblastnih uradih. Zgodilo se je, da so iz uradov povpraševali pri opozicijskih poslancih, kdo je v raznih odborih. Poslanca Hrastelja, ki dela neprestano medklice, zavrne govornik: »Ne bodite samo duhovnik, ampak tudi dostojen človek!«

O javnih zgradbah je poročal predsednik. Za regulacije Mure in Drave bi morala skrbeti vlada, oblast sama ne more, ima dovolj dela in stroškov s pritoki.

Poglavje za poglavjem se je naglo predelalo in odlašovalo. Na večer so debato prekinili ter prebrali vloge. Podunavska oblast je predložila ustanovitve zveze samoupravnih korporacij v Beogradu. Dospeli so že tudi protesti od zbornice TOI in tovarne za dušik v Rušah radi davka na elektriko in od gostilničarske zadrage radi doklade na pijače.

Poslanec L o r b e r je v imenu celokupne opozicije vložil predlog proti § 69. finančnega zakona. (50kilometer ski pas.) Večina je to važno zadevo prezrla. Predlog je bil sprejet.

Danes dopoldne bi se debata morala nadaljevati ob desetih, a se je finančni odbor zopet začel posvetovati, ker je iz Ruš došlo poročilo, da bo tovarna na odgovornost skupščine ustavila delo, če se uvede davek na električni tok.

Do četrta na dvanaest se je finančni odbor posvetoval radi elektrike in ruške tovarne. To so zgodnji sadovi preko mariborskih volitev skritega proračuna. Vprašanje elektrike se bo skušalo rešiti takole: za prodani električni tok do 100.000 kv. Din 0.02, od 100.000 do 1.000.000 kv. Din 0.015, od enega milijona do desetih milijonov kv. 0.01, od desetih milijonov kv. naprej pa Din 0.005.

V podrobni debati je prišlo na vrsto zdravstvo. Pri zdravstvenih zadevah, o katerih poročamo na drugem mestu, je sprememba ta, da je zgradba umolnice odložena za pozneje, ostala dva milijona se pa porabita po prvotnem načrtu. Za plače nastavljenem v zdravstvenih zavodih gre D. 4.265.899, za redne stvarne izdatke pa nekaj preko petih milijonov. Nastavljenih je

32 zdravnikov in 290 drugih uslužbencev, potrebno bi jih bilo pa skoraj še enkrat toliko.

Stroški v bolnicah so na dan in na bolnika Din 28.— in sicer 7 Din za osebe, 21 Din pa za stvarne izdatke. Oblast plačuje 16 Din na dan in na bolnika. Podpore se daje zasebni bolnici v Ormožu in Konjicah ter hiralnici v Muretincih pod pogojem, da ti zavodi spopolnijo svoje izolirnice. Za bolnice mora oblast dodati poldrugi milijon k temu, kar daje država. Posl. Odič želi, da bi se odbor zavzel za bolnico v Čakovcu, ki nima prave izolirnice in za zdravstvene razmere v Medžimurju, kjer je v preprečitev epidemij predvsem potrebno izsušenje močvirnih tal. Okrožne zdravnike v Medžimurju bi se moralo boljše plačati, ker imajo veliko dela. Poslanec M ö d e r n d o r f e r se je zavzel za zdravnike-stažiste. Referent je prvega odgovoril, naj za izolirnico v Čakovcu prispevajo tudi lokalni činitelji, drugemu pa, da za zdravnike-zastetnike za enkrat ni mogoče ničesar storiti. Poglavje o zdravstvu se je soglasno sprejelo.

Na socialno-političnem polju naklonja oblast pomoč in skrb varstvu otrok, oskrbi starih in onemoglih ter stanovanjskim razmeram. Za pospeševanje stanovanjskih zgradb je od Din 1.280.000 določeno Din 500.000. Določeno je tudi Din 148.000 za dečji dom v Mariboru, 50.000 Din za gospodinjtečaj v industr. krajih, 25.000 za revne viničarje, Din 15.000 pa za borze dela. Poslanec dr. Odič predloži odboru in velikemu županu silno izkoriščanje in trpljenje vajencev v Medžimurju.

Poslanec M ö d e r n d o r f e r: Lepo je od oblasti, da se socialno-politično udeležuje ob protisocialni tendenci, ki danes pri nas vlada. Pri nas je zakon o zavarovanju samo za pokazati tujemu svetu. Imamo veliko število revežev, ki so do pol veka trdo in pošteno delali, a so sedaj na starost brez vsake oskrbe. Staroupokojenci — rudarji, ki so po 30 let plačevali zlato valuto za starostno zavarovanje, dobivajo za »pokojsnino« 4—6 Din in okrog 150—200 Din doklade. Ob toliki krivici in trpljenju so male podpore koplje v morje. Poslanec dr. Ogrizek (SLS) naglašja potrebo ustanovitve ubožnega sklada, stanovanja se bodo pa začela v večji meri graditi, če se bodo posojila dobila po nižjih obrestih. Država mora regulirati obrestno mero.

Seja se še nadaljuje.

Če smo — tako je dejal finančni referent g. dr. Veble — v otvoritveni seji oblastne skupščine izjavili, da smo proti novim obremenitvam, smo to storili na podlagi takratnega gospodarskega položaja. Od takrat pa se je gospodarski položaj znatno zboljšal, so se znižali nekateri davki, tako da danes lahko pristopamo k temu, da iščemo za kritje svojih potrebščin lastnih virov.

Govorniki opozicije so zlasti to tezo pobili s statističnimi podatki, ki nedvomno dokazujejo, da je teza SLS preračunjena samo v to, da svojim lakhovernim ovčicam sugerira možnost novih obremenitev. Ravno tako so zastopniki opozicije dokazali s konkretnimi podatki in številkami, da ogromna večina novih obremenitev, krog 80%, pade na konzumente, zlasti davek na alkohol. Glede tega davka je opozicija še posebej povdarila, da je s strani večine nemoralno, da išče novih virov za kritje samoupravnih potrebščin v onem zlu, katero hoče pobijati. Jasno je, da večinska stranka ne misli resno s trditvijo, da hoče s to novo davščino pobijati alkoholizem, ker vendar na drugi strani sama računa se tem, da bo baš iz te postavke izbila čim največ dohodkov, da torej konzum alkohola ne pade, ampak naraste.

Leader večine, g. dr. Ogrizek, ki ga večinska stranka kat znanega demagoga vsakokrat pošlje v boj proti opoziciji, je tudi tokrat seveda izpolnil svojo nalogo tako, da mu je moral »čestitati« sam predsednik oblastne skupščine. Med drugimi je trdil, da SLS ni kriva, če so se morali dozdat vsi davki plačevati v Beograd, pozabil pa je povedati, da vsi finančni zakoni, na podlagi katerih se plačujejo še da-

nes nairazličnejši davki od leta 1920 naprej, nosijo tudi podpis takratnih ministrov Korošca, Roškarija in drugih. Trdil je, da SLS ni sodelovala pri zakonu o samoupravah, ni pa povedal, da se je skozi pet let upirala izvedbi tega zakona in da je na ta način za težke milijone, da ne rečemo milijarde oškodovala samo našo mariborsko oblast. Trdil je, da opozicija s svojim bojem proti davčni obremenitvi električnega toka brani kapitalizem, molčal pa je, ko je predsednik oblastne skupščine dr. Leskovar koncem seje izjavil, da se je oglašila pri oblastnem odboru deputacija ruške tovarne in Fale, ki je protestirala proti obdačenju elektrike, in da »bomo morali o tem še govoriti«. Ni pobil niti ene konkretne trditve opozicije, ki so bile skoraj vse bazirane na statističnih podatkih, vendar je pa ironično pošiljal celo opozicijo v novo blaznico, katero hoče SLS zidati za mariborsko oblast.

V takem tonu se giblje debata s strani večinske SLS v mariborski oblastni skupščini. Moramo reči, da je očigled temu opozicija, ki zastopa skoraj enako močno število volilcev, kakor SLS, in v očigled temu, da SLS s takim načinom tona v debati naravnost odbija sodelovanje opozicije v stvarnem delu, uprav kavalirski. Večinska stranka bi se naj zavedala, da ima itak v rokah vso moč in ni potrebno, da zastruplja medsebojno razmerje še bolj z nepotrebnimi demagogijami, z nepotrebnim izzivanjem in žalitvami. To povedati se nam zdi potrebno zlasti z ozirom na način, kako nastopa v oblastni skuščini eden izmed poslancev SLS, ki je povrh še celo duhovnik.

Obdavčenje uradniških plač

ZAKON STOPI V VELJAVO ŽE S 1. APRILOM 1928.

BEOGRAD, 22. decembra. Davčni odsek je danes končal razpravo o izenačenju davkov. V zaključnem poglavju se je razpravljalo o vprašanju zastarelosti dolgov. Po daljši debati je bil dotični pasus izpremenjen v tem smislu, da zastarajo dolgovi po petih letih. Pri prehodnih določbah je odbor razpravljalo o odpravi dohodnine. Generalni direktor za indirektno davke je predlagal nove določbe

o obdavčenju uradniških plač, da na ta način krije primanjkljaj, ki nastane vsled odprave dohodnine. Po njegovem predlogu naj stopi davčni zakon v veljavo že s 1. aprilom 1928, češ da bi se moralo sicer obdavčenje uradništva izvesti s finančnim zakonom. Vprašanje davčnih podlag pride na dnevni red seje davčnega odbora, ki je določena za 30. decembra.

Samomor Slovenke v Zagrebu.

Pri odvetniku dr. Šandorju Gorjanu v Zagrebu je služila zadnje tri mesece kot sobarica 19 letna Marica Praprotnik iz Središča ob Dravi, za kuharico pa je bila 21 letna Bara Klemen iz Martijanca. Obe sta bili jako pridni in priljubljeni pri delodajalcu. Tem večje je bilo zato začudenje in presenečenje dr. Gorjana, ko je zvedel, da sta včeraj obe izvršili samomor. Zadušili sta se namreč s plinom. Praprotnikovo so našli popolnoma oblečeno, Klemenovo pa v nočni obleki v postelji. Na mizi je ostavila Praprotnikova pismo, naslovljeno na kurjača Dragotina Novosela v Balkan-kinu, Klemenova pa pismo na svojo sestro. V torek zvečer sta bili obe dekleti nenavadno dolgo pokonci. Ko se je odvetnikov sin vrnil domov, ju je še v žaljivem tonu vprašal, kaj delata toliko časa. Dobil pa je odgovor, da pišeta poslovilna pisma, Klemenova pa je obenem zaplakala. Vendar pa odvetnikov sin ni polagal na to nobene posebne važnosti in je šel mirno spat. Splošno se domneva, da je Praprotniko-

va tožila usodnega večera svoji tovarišici o svoji nesrečni ljubezni, kar je Klemenovo tako ganilo, da je v melanholiji zaplakala. Tudi njo je namreč preganjala enaka usoda, grizel jo je isti črv. V bolesti in tugi sta zato sklenili, da se preselita ponoči prostovoljno na drugi svet, kar sta tudi storili. Ni pa tudi izključeno, da je dohitela Klemenovo smrt neprosto-voljno in da je Praprotnikova, katero so našli oblečeno v postelji, odprla plin, ko je njena tovarišica že spala.

Kongres kino-lastnikov v Zagrebu.

Včeraj in danes zboruje v Zagrebu kongres lastnikov kino-podjetij iz vseh pokrajin naše države. Po daljši debati je bila sprejeta resolucija, v kateri se opozarja finančno ministrstvo na to, da bodo s 1. februarjem vsi lastniki kinov v vsej državi zaprli svoja podjetja, ako do takrat ne bodo znižani davki.

Nekaj zanimivih momentov iz mariborske oblastne skupščine

Maribor, dne 22. decembra.

Včeraj je celokupna opozicija mariborske oblastne skupščine s stvarnimi argumenti odločno obsodila lakomiselnost večinske stranke, s katero je brez zadostnega predhodnega preštudiranja tozadavnega dejanskega položaja in statističnih podatkov skušala uravnotežiti svoj proračun za leto

1928 s tem, da je naložila celo kupico novih oblastnih davščin, ki bodo v svojem bistvu predvsem zadele konzumente in sicer one najrevnejše, ki itak že danes težko živijo. Večina je skušala braniti novo 16-milijonsko obremenitev prebivalstva mariborske oblasti s sledečo tezo:

Spominjalte se CMD

Povorka zimskih zamislov

KRAMLJANJE PRI 18 STOPINJAH POD NIČLO. — MARIBORSKE SOCIJALNE SLIKE.

Maribor, 22 decembra.

Kaj bo to? — Povorka tragikomičnih zimskih zamislov, katerim je namenjeno da žive v toploti mišljenja cenjenih čitateljev — ne pa, da zmrznejo ob splošnem zmrzavanju ljudi, živali in pametnih misli.

Ko to pišem, se mi godi kot onemu Župančičevemu humoristu, ki se je sredi šklepetajoče zime zavil v mrežo in ko je vtaknil prst skozi eno od tisočih luknjic, je vzkliknil:

»Hu — zunaj je mraz!«

Zima in mraz imata svoje solne in senčne strani, kakor vsaka odkrita in še neodkrita iznajdba na našem grešnem kontinentu.

In tudi ljudje so čudni. Celo, ko pritise kruta zima recimo 10—15 stopinj pod tisto usodno ničlo, ko zmrzujejo nosovi in uhlji, ko zmrzujejo ptičice in padajo mrtve na ledeno zemljo — niso jedini, ne poznajo solidarnosti ter iz same opozicijskega trdijo, da jih prav nič ne zebe. To pa samo zato, ker trde drugi, da je zima in mraz.

Toliko za uvod.

Za smučarje in sankarje sta zima in mraz brez senčnih strani, če je dovolj snega; medtem je za soroden sport t. i. sladoledarje mrtva sezona. Čudno kaj ne! V ledeni letni dobi nima umetni sladki led prav nobene veljave. Zato pa živijo tembolj kavarne, gostilne, buffeti in drugi »paizelni« radi nadprodukcije sladkega kropa, zvanega »čaj z rumom«. Zanimiva bi bila statistika, če se poleti konzumira v Mariboru toliko sladoleda kakor sorazmerno čaja pozimi. Razlika v ceni je seveda velika: porcija sladoleda eden, dva dinarja, porcija napol osladelnega kropa najmanj tri dinarje. Pa tudi žganje ima sedaj svojo visoko sezono ker baje človeka kljub protidokazom — ogreje. Mene n. pr. pogreje kaka bedarija v »Slovenca« mnogo bolj ko žganje in liker. — Okusi so pač tako različni kakor — zausnice.

Vroče postane človeku tudi na druge načine. Na pr., če dobiš nepričakovano visok račun od modistke ali šivilje tvoje milostljive gospe soproge. Dalje, če si nenadno pozvan na policijo ali sodišče, kjer ti nepričakovano zakurijo... Ali pa če dobiš od odvetnika poziv za plačilo tega ali onega dolga in tipično pretnjo »drugače bo rubežen« ali ono »pod oglehom izvršbe«... Vroče ti tudi postane (kljub veliki zimi, slabi obleki in pomanjkanju zimskega perila) če te kaka napol pozabljen devičica terja za alimentacije in ti preti s škandalom, o katerem bo zvečala tvoja milostljiva gospa soproga, ki bi ti tudi še posebej zakurila, ker je gotovo toliko odstotkov dobrodušna, da ne trpi zmrzovanja onega bitja, kateremu ho v osmrtnici dala naslov »moj iskreno-ljubljeni soprog«. —

Če ni pri hiši peči, drv in premoga je torej preskrbljeno za dovolj kurilnih sredstev, da ti kljub mrazu postane temeljito vroče...

Pozimi se ljudje najraje — ženijo. To pa ne toliko radi tega, ker pada sveti predpustni čas na zimsko meseco, ampak zgolj radi tega, ker je dvema v postelji topleje kakor enemu. Če pa oba zebe, pa preti katastrofa in namišljena ljubezen zmrzne, zmrzne kakor uboga senčica ali vrabček-beraček.

Ob zimi in mrazu trpijo tudi drobne ptičice; one pernate pa tudi one krščene. Zato onih drugih policija ne išče po parkih, gajih in gozdovih, ampak po skednjih in drugih zavetjih pod streho. Za oboje vrst ptičic je mrzli zimski čas mrtva sezona, post in pomanjkanje.

V zastavljalnica je živahen promet z crnimi zimskimi suknjami, ki so bile skozi pomlad in poletje odvisna roba. Zato pa prihajajo bicikli in druga izvensezonska roba v varno varstvo magacinov zastavljalnice, ki je kljub visokim obrestim najhumanitarnejša institucija v celi državi.

V družini državnega penzionista. Poleg starih še trije lačni kljuni. Drv in premoga ni pri hiši. Denarja tudi ne. Pojedli so ga toplo-vroči tuji grehi, za katere zaenkrat državna uprava nima smisla. — Čevlji so votli, nogavice so mrežaste, perilo se mora prati dosedaj še (po prastari tradiciji) v topli vodi. Ker pa nismo v Varaždinu ali Dolenjskih Toplicah, se mora voda segreti. Pri vsem tem pa je treba najmanj trikrat na dan kuhati... Na plin in elektriko še ni mogoče misliti, a z »zalogo« drv in premoga tudi ni mogoče. Pa se razvije dnevno ta dialog:

»Fant stopi po 10 kil premoga!«

Fant uboga in prinese nekaj grud »kolna«, pa tudi prahu par kil, ker trgovec baje ne more prahu jesti.

»Kdo bo kuril s tem prahom?« jadrkuje od skrbi skoro zlomljena gospodinja...

»Saj je v drvarnici še za eno, dve »kibli« premoga« zatrjuje v samoprevari gospod soprog in skoči s prepričevalno jezo v — drvarnico. Pa se vrne tih, brez besed — in ne ve, zakaj v drvarnici ni drv, ne premoga in zakaj prah ne gori. Njegov »nadležni« minister pa tega noče vedeti.

In tako gre vsak dan po isti šabloni, kakor tista le jaina ob petkih: »O du mein lieber Augustin, Augustin — alles ist hin.« — — —

Ker mi pri teh opazovanjih drhtijo prsti od zime in mraza, končam to povorko zimskih zamislov, sicer mi zmrzne črnilo predno dokončam rokopis. Naj ogreje vse, ki trpijo zimo in mraz, posebno pa srca onih, ki se sicer grejejo v udobnosti in ne vedo, da njih brat in sestra v Bogu — zmrzuje.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR:

Četrtek, 22. decembra ob 20. uri »Takrat v starih časih« ab. A.

Petek, 23. decembra ob 17. uri »Snežulčica«. Otroška predstava pri znižanih cenah.

Božični prazniki v gledališču. Da vidijo tudi zunanji gosti najbolj priljubljene predstave, je nastavilo gledališče za oba božična praznika popoldanske in večerne predstave. Na sveti dan popoldne se vprizori posebno letos uspela opereta »Logarjeva Krista«, na večer pa prekrasna Leharjeva »Eva«. Na Stefanovo popoldne moderna opereta orijentalnega miljeja »Bajadera«, zvečer pa letošnji šlager »Takrat v starih časih...« Za prve tri predstave veljajo znižane cene.

Izreki slavnih mož

Arabci so v svoji najbolj cvetoči zgodovinski dobi — ljudstvo računarjev. (Naravoslovec V. Bölsche.)

O potih usode ni zemljevida.

(P. Cossmann.)

To, kar obstoji, je eno; in to »eno« nazivajo modreci vseh vekov z milijoni imeni. (Svami Vivekananda.)

Res je, da se v prirodi vse spreminja in sicer trajno in stalno v večnem krogu; toda v tem spreminjanju je večnost. (Goethe.)

Priroda je mislečemu opazovalcu jasno razodetje nedosegljivega pravzroka. (K. E. pl. Beer.)

Vse je številka, harmonija in soglasje. (Pithagoras.)

Več tisoč let pred Kristom so bili Kitajci tako napredni in znanstveno dosežni, da so dali usmrtni dvorne astronome (zvezdoglede) samo zato, ako sta solnce in luna mrknila pred točno napovedanim časom. (Dr. M. V. Mayer.)

Kdor v vrvežu sveta in med razprtijami svoje okolice hrepeni po miru svoje duše, najde ta mir, ako se poglubi v tiho, skrivnostno življenje rastlin in notranjo funkcijo prirodnih sil.

A. pl. Humboldt.)

Mariborski in dnevni drobiž

Bolnice in zdravilišča v mariborski oblasti

Mariborski oblastni odbor bo pri tuzemskih denarnih zavodih najel 13 milijonsko posojilo, od katerega se bo uporabil en milijon za kanalizacijo in za dozidavo nekaterih objektov v splošni bolnici v Mariboru. Za zidavo nove izolirnice v javni bolnici v Celju je določenih 850.000 Din, 150.000 Din pa za nepričakovane investicijske izdatke v bolnicah. Deset milijonov je določenih za stavbo umobolnice z odkupom zemljišča. Iz pokojninskega sklada se bo pa najelo posojilo v znesku 750 tisoč Din za preureditev električne razsvetljave v zdravilišču Rogaska Slatina. Javne bolnice in hiralnice mariborske oblasti se vzdržujejo iz lastnih dohodkov in iz prispevkov oblasti. Lastne dohodke tvorijo plačila oskrbnih stroškov in drugih pristojbin, plačila uslužbencev za naturalne prejemke in pa vrednost donosa lastnega gospodarstva in posestev.

Kako se bodo pobirale oblastne takse od avtomobilov

Oblastni proračun mariborski določa, kakor že znano, posebne takse na avtomobile in na vsa motorna vozila. Takse so razdeljene tako-le: Na osebne avtomobile do 35 efektivnih HP od vsakih začeti 100 kg čiste teže Din 100, od 36 HP naprej pa pavšalna taksa po Din 200.— Za tovrstne avtomobile in priklopne vozove se plača po Din 50 od 100 kg nosilne teže. Največja taksa na tovrstne avtomobile je Din 1500, ki se ne sme prekoračiti. Za motorna kolesa brez priklopa se plača Din 200, s priklopo pa Din 300 letne takse. Od traktorjev, ki se ne uporabljajo v poljedelske svrhe, se plača na leto Din 1500.— Dvojna taksa se plačuje za avtomobile s polnimi gumijastimi obroči. Kje drugod bi se o takem obdavčenju prometnih sredstev ne dalo niti govoriti. Najbolj čudno pri teh taksah pa je to, da so oproščeni samo oni traktorji, ki služijo v poljedelske svrhe. Kako si neki predstavljajo kontrolo uporabe! Če je posestnik traktorja tudi poljedelec, bo njegov traktor vendarle često opravljal enaka dela, kot tako vozilo pri kakem stavbenem podjetju.

Poslanec dr. Plivko

se mudi na petdnevem potovanju po Prekmurju, kjer je imel dosedaj, kakor je sporočil strankinemu tajništvu, v srečo Murska Sobota že 18 zelo uspešnih zborovanj.

Božičnica v mestnih dnevništvih

Včeraj popoldne se je vršila v mestnih dnevništvih v Koroščevi ulici božičnica ob navzočnosti zastopstva kuratorja, šolske oblasti, učitelstva in starišev obdarovanih otrok. Vodstvo zavetišč je iz lastnih sredstev, predvsem pa iz sredstev »Društva za podpiranje revne šolske dece« obdarovalo nad 90 otrok iz najrevnejših slojev mariborskega prebivalstva s perilom, toplo obleko, obutvijo in slaščicami. V okusno prirejenih prostorih zavoda se je vršilo kratko slavlje s pozdravnim govorom gospe voditeljice Kožuhove, deklamacijami in pevskimi točkami, ki jih je vodila gospodična Balohova. Otroci in matere, vse je bilo veselo lepih in bogatih darov in marsikateremu teh ubogih malih ne bo potrebno ležos v tem hudem mrazu prezebat, ker so bili tu res lepo preskrbljeni z vso obleko.

Pozdrav z Jadrana.

Podčastniki in mornarji I. razreda mornarske komande v Tivtu: Gustav Čaks, Karel Čaks, Viljem Blatnik, Ferdo Leščak in Josip Uhler žele vsem sorodnikom in znancom, posebno svojim dragim vesele božične praznike in srečno novo leto!

Temperatura v Mariboru.

Preteklo noč je bila najnižja temperatura v Mariboru minus 18,4 Celzija, kakor je pokazal v neki tukajšnji vremenski opazovalnici toplomer, ki je obešen seveda v omarici. Na prostem je bil torej mraz še hujši. — Včeraj so bila otvorena vsa drsališča, ki jih upravlja Olepševalno društvo.

Osnovna šola v Krčevini

privedi v petek ob 10. dop. božičnico, pri kateri bodo obdarovani ubogi šolski otroci z obleko in obuvalom. K prireditvi vabi šolski upravitelj krajevni šolski odbor in vse one, ki so s svojimi darili bodisi v blagu ali v gotovini omogočili mlajšnicam in božičnicam. Vsem iskrena hvala! Kdor še želi biti vstet med dobrotnike siromašnih otrok, naj blagovoli poslati svoj prispevek naslednje dni na šolo. Imamo še dovolj revnih in potrebnih otrok!

Verificirani mariborski zimski športniki.

Na poslednji seji Jugoslovanskega zimsko sportnega saveza v Ljubljani so bili v pondeljek verificirani: za SPD Maribor gg. Anton I. Novak, Ivan Babič, Boris Cijan, Vilko A. Ogorelec, Tončka Dolinšek, Bogomir Dolinšek, Hubert Dolinšek, Pavel Dolinšek, Mirko Gorišek, ing. Ervin Rungaldier, Tilka Gajšek, Lavoslav Korman, Robert Kukovec, Vida Glaser; za ISSK Maribor pa gg. Adolf Cizel, Viljem Hreščak, Joža Kirbiš, Radovan Koroša, Stanko Bahun, Vjekoslav Golubović, Igo Baloh, Josip Lazničica, Aleksander Petrovič, Vekoslav Cizel, Borut Hribar, Otmar Drobnič, Andrej Pestičak, Zora Starčeva.

Zgorela v postelji.

V torek ponoči se je zgodila v vasi Vodostaj pri Karlovcu strašna nesreča. 35 letna Jelka Majetič je vsled silnega mraza pomaknila svojo posteljo tik peči. Ko je zaspala, se je postelja vnela in Jelka je postala v trenutku živa baklja. Domačini so ji sicer hitro priskočili na pomoč, bilo pa je žal že prepozno. Vsled silnih opeklin je namreč nesrečnica takoj izdihnila. Seljaki so le s težavo preprečili, da ni ogenj vpepelil tudi hišo.

Podporno društvo železniških delavcev in uslužbencev

je darovalo mariborskemu rešilnemu oddelku znatni znesek Din 500.—. Iskrena zahvala! — Komanda.

Vpliv jugoslovensko-nemške trgovinske pogodbe.

Po sklenitvi trgovinske pogodbe med našo in nemško državo se nemška industrijska podjetja zelo zanimajo za jugoslovenski trg. Več industrijskih podjetij je že razposlalo svoje zastopnike za študiranje našega trga. Tej akciji je treba posvetiti vso pažnjo. Tovarna, ki prihaja v poštev, stoji na vsem svetu na prvem mestu glede artiklov, kakor moških ali ženskih volnenih in velurskih klobukov in drugih potrebščin. Tovarna si želi zagotoviti jugoslovenski trg in je poslala za pripravo teh poslov k nam svoje upravne zastopnike. Klobuki in pokrivala te tovarne so iz najfinejše prvorazredne materije in se prodajo pod imenom »Endler«, katera marka je mednarodno zaščitena. Zlasti zanimivo je dejstvo, da je nosil pokojni angleški kralj Eduard VII. in da nosi princ Waleski še danes izključno »Endlerjeve klobuke«. Zanimivo je tudi to, da dajejo kreacije Neudamskih klobukov vedno smer nainovnejši modi v Parizu, Londonu in na Dunaju. Raditega se strokovni krogi stalno trudijo dobiti zastopstvo te tovarne. Popolnoma gotovo je, da se bodo strokovni krogi tudi pri nas jako interesirali za stvar in lahko se že vnaprej ugotovi, da bodo zavzeli Endlerjevi klobuki v kratkem tudi pri nas ono mesto, ki jim pripada. 2014

Morske ribe

se dobijo v petek in soboto pri spediciji A. REISMAN, Maribor, Vojašniška ulica števil. 6, dvorišče. 2015

Božični teden -

teden sreče!

V teh dneh izbirajte sebi in svojim srečke, ki bodo vsakomur vzbudile srečno nado, številnim pa nado gotovo uresničile. Srečke Zadrugne hranilnice t. z. z. o. z. izbirate v upravi »Večernika«, Maribor. Aleksandrova c. 13.

Božič v Betlehemu

KRAJ VSAKOMESEČNIH BOŽIČEV. — MNOGO VER V ENI CERKVI. —

Tako kot v Sveti deželi ni nikjer na svetu vera in vse, kar je z njo v zvezi, središče splošnega največjega interesa. Tu je verska problematika v svojem pravem elementu. Sveto-deželni Božič nima prav nobene sličnosti s pri nas običajnim idiličnim praznovanjem. V Betlehemu ga praznuje več cerkv in sekt na enem in istem mestu popolnoma po svoje. Tu so najprej rimski katoliki, grški ortodoksi in Armenci, ki praznujejo Jezusovo rojstvo na dan, ki ga po svojih cerkvenih učenjakih sami smatrajo za pravega. V drugih dneh se pa z Božičem vrstijo in izmenjavajo številne sekte. Končno so še Abesinci, ki imajo Božič vsak mesec razven marca.

Na dan 24. decembra se latinski patrijarh s svojim spremstvom z avtomobili odpelje v Betlehem. Avtomobilsko kolo spremlja oddelek policije na konjih in v paradni uniformi. Polnočnica se ne služi v cerkvi Jezusovega rojstva, marveč v frančiškanski cerkvi. Po polnočnicah se napoti iz te cerkve procesija, ki nese končno okrog cerkve Jezusovega rojstva trikrat nad en meter velikega Jezusčka iz voska. Jezusčka položijo v jaslice iz marmorja, ki so baje na istem mestu, kot nekdanje prave.

Cerkev Jezusovega rojstva je veliko temno poslopje, obdano od samostanskih zgradb, katere si delijo katoliki, pravoslavni in Armenci. V teh samostanskih

zgradbah pa imajo skromnejše prostore tudi duhovniki raznih sekt. Notranost cerkve je strogo odmerjena in razdeljena na posamezne veroizpovedi. Za prostore in meje v cerkvi so med raznimi sektami večkrat hudi spori. Vse cerkve in sekte se strogo držijo svojih mej, samo kadar ta danes, druga jutri sama praznuje svoj Božič, ima po nekem mirnem sporazumu vsa cerkev na razpolago. Na pravoslavni Božič 6. januarja je cerkev navadno nabito polna. Konfesije vneto tekmujejo med seboj pri božičnih proslavah. Vsaka hoče po svojemu nadkriliti drugo. Tako privedejo katoliki na svojo proslavo križarje in druge staroslavne noše, pravoslavni pa sijaj Bizanca iz dobe Justinijana Velikega. Višek slavnosti je vsa kokrat, ko se duhovščina poda v velikanško podzemlje cerkve, kjer imajo vse vere shranjene svoje relikvije.

Včasih se tudi zgodi, da pade Božič kake sekte recimo na Božič pravoslavni. Grško petje prekine naenkrat v nepopisni disharmoniji egipčanski zbor Koptov ali pa prepevanje Jakobitov iz Sirije. Velikanska množica vzvalovi, a se ne vzdrami iz svoje zamaknenosti ter ne preneha s svojim petjem. Turški policisti-kavaši se zaman trudijo, da bi napravili red v tem kaosu, polnem ekstaze. Množica valovi naprej in disharmonija raznovrstnega petja postane simfonija človeškega hrepenenja.

Orač na Topoli

Izšle so pred kratkim nove poezije Ljudmile Poljančeve pod naslovom »Orač na Topli«. Spesniene so na zgodovinski podlagi našega jugoslovenskega naroda.

Nekak uvod celi zbirki tvori naslovna pesem »Orač na Topoli«, pod katerim meni pesmika našo kraljevo rodovino Karadjordjevičev, ki so prekovali svoj plug v meče, s katerimi so osvobodili svoj narod tujega jarma. Vsi trije bratski narodi, Srbi, Hrvati in Slovenci, so ječali pod težo tujčeve roke; Srbi pod Turki, Hrvati pod Ogrsko in Slovenci pod Nemci. Tako so čakali dneva vstajenja, ki jim ga je prorokovala vila, ki ga je vide-la prihajati izpod mogočne roke »Orača na Topoli«.

Mnogokrat so skušali veliki slovanski mošje zediniti naš narod, a posrečilo se je le »Orač na Topoli«. Porodila se je nova država, ob kateri stoje vile sojenice kakor ob novorojenem otroku in ji določajo bodočnost.

Žalostni so bili marsikateri dnevi v naši zgodovini, še žalostnejši pa spomini na nje. Vidov dan je simbol trpljenja. Takrat je utonila žarna zvezda našim bratom Srbom za več stoletij, in Kosovo polje je grob njihovih junakov, kamor so hodili angeli z neba in prižigali lučke na Vidovdan opolnoči. Prižigali so jih tisoč noči, in zagorel je svet kres na sever in jug in do neba. Danes gori v vseh naših srcih. Na Kosovem so opravili naši bratje Srbi krvavo daritev in pili iz kelih trpljenja, dokler jim ga ni vzel Kristus z rok z besedami: »Dopolnjeno je! Izpili so kelih trpljenja in zasijala jim je svoboda. Kosovo polje, s krvjo posejano, je na novo zorano, na njem pa zori sedaj zlato-rumena pšenica svobode.

Drugo polje je Gosposvetko polje, zibelka našega slovenskega naroda; tam so nam nekoč sijali jasni dnevi, ki jih je zakrila črna tema in njene rože zalila rdeča kri. In sedaj tja romar hodi in prižiga tri sveče: eno Svarogu, drugo v spomin pri Gosposveti, s tretjo pa pokleka na grob in kliče svojo mater — Gosposveto nazaj, da se združi s svojimi brati z nami. Vse kliče v rešenje bratov, izgubljenih na tujih tleh, in vprašuje Gosпода, kdaj pride k njim sveta noč. Hoče k solncu na jug, da si tam natrga rož in se vrne z njimi s smehljajem na licih.

Kadar pride pomlad, hite pomladkarji v naravo, ki vidijo le v delu moč in v ljubezni rešitev, saj so bratje in sestre. V boj hočejo kot križarji in klicarji nove dobe. Mladi Skautje gredo v naravo in jo pozdravljajo: »O dober dan, cvetoči maj, zeleni gaj, o solnce zlato«. Nad njimi pa se spenja nebeški baldahin. Gredo čez pisano trato, kjer se jim klanja studenček, vererička itd. Svojo pot nadaljujejo

preko pisanih trat — Titani v Veliki Prirodi.

To je kratka vsebina vseh pesmi, ki jim sta še dodani dve alegorični sliki: »Klic kraljev« in »Alenčica in kralj Matjaž«. Sceneriji obeh slik sta zelo dobro zamišljeni; naravnost klasično sta izvedeni v slikanju raznih prizorov; pri prvi, kako vstrajajo razni junaki kakor Samo, Posavski, Svatopolk, Otokar, car Lazar, Zrinski, Napoleon in Karadjordje Petrovič — »Orač na Topoli« — ko jih kliče starček — čas:

»Junaki, ki spite vstanite!
Da narodu kralja zbudite!«

Enako vredna je tudi druga alegorična slika »Alenčica in kralj Matjaž«. Prizor se vrši v skalni duplini, v sredi sedli kralj Matjaž in krog njega sedem palčkov, ki se jim pridružijo pozneje vile in škrate. Najlepši je zadnji prizor, prizor, ko pride kraljica Alenčica v spremstvu vil na pri-zorišče, kjer se ji poklonijo in vile zapojejo svojo pesem. — Alenčica in kralj Matjaž.

Pesmi pod naslovom »Orač na Topoli« je pesmika namerila naši nižje- in ljudsko-šolski mladeži. Ton, v katerem poje svoje pesmi, precej dobro zadet, le na nekaj mestih se je oddaljila svoji nalogi in prešla v preveč fantastično sfero, ki je otroku težje umiljiva, kajti otrok mora videti pred seboj kolikor toliko realno in živo sliko. Vendar pa spremlja vseskozi čitatelja zvest, da je roka, ki je pisala te pesmi, dobra poznavalka otrokove duše in srca. Mari ne žari iz njih neka otroška ljubezen, pristranost in vzajemnost? Čtivo takšne roke, tako izkušene, je polno vredno za otroke, kadar rastejo, se razvijajo i telesno i duševno. Kdo naj bo vodnik otroku v tej dobi? Dobra knjiga! Slovenski stariši, ki hočete imeti svoje sinove moše in svoje hčerke žene duha, ki jim bo stremel po višjih — pravih dobrinah človeštva, po idealih človeštva v dobrobit nele za nje same, temveč za celokupno človeštvo, kupite to majhno knjižico svojim malčkom! Kako lepo bo to božično darilo in v kakšno veselje bo otrokom!

A. P.

600 ton zlata.

Odkar so v Južni Afriki leta 1890 odkrili rudokope zlata, je produkcija žlahtne kovine močno narasla. Pred pomembnim odkritjem je produkcija znašala 170 ton letno, leta 1915 pa je narasla na 800 ton. Kasneje je produkcija nazadovala do leta 1922. Znašala je 476 ton. Zastoj v pridobivanju zlata se pripisuje porastu blagovnih cen na svetovnem tržišču in zmanjšanju vrednosti zlata. Po letu 1922. je pridobivanje zlata zopet naraslo in je lani doseglo 600 ton in je računati, da bo še dolgo vrsto let ostalo pri tej količini.

Sport

Olimpijada 1928

Norveški smučarji-skakači

bodo imeli izbirno tekmo za St. Moritz v dneh 20. do 22. januarja na skakalnici pri Flubergu. Ta skakalnica je od vseh najbolj podobna oni v St. Moritzu, a je še malo večja od olimpijske. Favorita norveškega moštva Tallin Thams in Sig-mund Ruud sta skakala na tej skakalnici lansko zimo že 72 m! Dne 30. januarja odpotujejo norveški smučarji v St. Moritz.

Olimpijske veslaške tekme

bodo od 6. do 10. avgusta na kanalu Ringvaart van Slooten na Nizozemskem. Kanal je 3 do 4 km dolg, a komaj 40 m širok, tako da utegneta startati istočasno le dva čolna. Ker je tudi spremljanje z motor-nimi čolni zabranjeno, bodo cesto ob ka-nalu tako preuredili, da bodo lahko trije avtomobili sledili veslačem. Na cilju bo do postavili tribuno z 2500 sedeži, za njo pa poslopja za restavracijo in garaže, kajti promet med Amsterdamom in Slo-oten-om vzdržujejo v glavnem avtomobi-li.

Dunajčani se selijo v Ameriko.

Včeraj smo poročali, da nameravata potovati v Ameriko avstrijska internaci-onalca Cutti in Sindelar; kakor pa se do-znava, se selijo poleg njiju še druge ka-pacitete dunajskega nogometa. S strahom ugotavljajo avstrijski sportni listi, da se odpravljajo v dolarsko deželo tudi Iszda, Blum in Rappan. Baje bo Rapid zapustil tudi internacionalce Wessely. Izguba na-vedenih igralcev bi pomenila za ves av-strijski sport velik udarec. Tega se zave-

Nočni čuvai ali „pair“

Poleg navadne zbornice ali parlamen-ta ima Madžarska tudi gosposko zborni-co. Menda zato, da spravi v njo nekaj svojih aristokratov in drugih velikašev. Poleg plemstva so pa v tej zbornici tudi zastopniki raznih slojev in sicer od vsa-kega po eden. In tako je med madžarske »paire« prišel tudi kmet Valentin Szij, ki sadi drugače koruzo v mali vasici Nagy-gmand. Mož pa časti, da bi sedel poleg nadvojvode in cerkvenih knezov, sedaj še ni deležen in sicer iz sledečega za »pa-ira« zelo čudnega vzroka: Valentinova domača vas nima nočnega čuvaja, ker ga pa potrebuje, je sporazumno z oblastjo tako uredila, da se vsi vaščani za en te-den izmenjavajo v nočno-čuvajski službi. Ravno tedaj, ko bi moral iti kot »pair« med »paire«, je pa Valentin prišel na vr-sto za čuvajsko službo. Ker ga vsi zavida-jo radi imenovanja v gosposko zborni-co, ga nihče od sosedov ni hotel v nočno-čuvajski službi nadomestiti. Na vse pre-tege je Valentin zatrjeval, da mora v zbornico, vaščani z županom vred so pa dejali: »Najprej čuvajsko službo, kakor nanese vrsta, potem pa lahko greš v zbor-nico ali kamor hočeš. Če pa službe ne opraviš, te izženemo iz vasi, kakor je na-ša stara postava.« — Župan je »paire« radi nepokorščine celo ovadil, ker je pa Valentin kot član zbornice imun, se bodo morali z njegovo zadevo sedaj baviti ostali madžarski »paire«.

Dvoboj med mladenkama.

V nekem mestu blizu Budimpešte je izzval nenavaden primer ženske mašče-valnosti veliko senzacijo. Dve mladenki sta se tako spri, da je prišlo med njima do dvoboja z noži. Vzrok je brez dvoma ljubosumje. Mlajša je prevzela tovarišici ljubimca in to je zadostovalo. Nekaj dni po nepričakovani izpremambi ljubimčevih odnošajev do mladenk sta se tovarišici sestali. Zapuščena je pričela očitati srečni prijateljici, da si je na nepošten način pridobila naklonjenost njenega biv-šega fanta, kar je dalo povod razburli-vevemu prepiru, ki se je pretvoril v prav-čaj dvoboj. Goljufano dekle je nepričako-vano potegnilo nož in navalilo na kon-kušentinjo. Napadeno dekle je potegnilo tudi nož in brezobzirnost ljubosumja je imela težke posledice. Napadalko je mla-do dekle močno pogodilo in ji na več mestih prizadejalo težke poškodbe. Ne-zavestno so prepeljali v bolnico, dočim je njena rivalinja pobegnila brez sledu.

dajo tudi posamezni klubi in se zato na vso moč trudijo, da si ohranijo igralce in jih pridobe za nadaljevanje pogodb.

Brigitenauerji ne bodo razpuščeni.

Včeraj bi se morala odločiti usoda du-najskega kluba BAC. Položaj pa se je trenutno izboljšal v toliko, da so se igral-ci zadovoljili z delnim izplačilom zaostan-kov, dočim bodo do 5. januarja prejeli ostali del. Nekoč tako cvetočemu klubu je dan le milostni termin, da si eventual-no opomore, vendar kljub finančni pomo-či ni sigurnih izgledov.

Peltzer ne bo startal v Ameriki.

Dr. Peltzer je po temeljitem studiju sportnih naprav v Yale-univerzi zapustil Newyork in odpotoval v San Francisco, kjer ostane dalj časa pri sorodnikih. Pri odhodu je izjavil, da se bo držal strogo navodil nemških sportnih instanc in da v Ameriki ne bo startal.

Miss Hudson proti miss Gleitze.

Obe imenovani angleški plavalci sta pred nekaj dnevi poskusili preplavati Gi-braltarsko morsko ožino iz Tanger-a. Miss Gleitze je startala ob 4., miss Hud-son pa ob četrt na 6. jutraj. Po dveh-tem trudu pa sta se obe radi previsokih valov povrnila na suho.

Novi svetovni rekordi v avtomobilistiki.

Zakonca Bruce sta zopet potolkla dva svetovna rekorda. Odpravila sta 5000 milj (t. j. 8046 km 71 m) v času 64:00:52.41 s povprečno hitrostjo 125 km 701 m na uro. Dosedanji rekord Muss Cordery-a je bil 70:43:01.50. — Progo 10.000 km sta prevozila v času 80:18:31.78 s povprečno brzino 124 km 519 m na uro; dosedanji rekord je bil 94:19:45.40.

Skrivnost zaklada Inkov

»Zaklad leži tam, kamor bo padla pri-ščica« — pravi star pregovor. To je dalo povod peruanski vladi, da se je odločila znanstvenim potom preiskati pokrajine in poiskavati skrivnostne zaklade velikih Inkov. Učenjaki in zgodovinarji dolgo časa niso mogli razumeti značilnih be-sedi tajnostnega pregovora, končno pa je uspelo arheologu Pealu dokazati, da je med ohranjenimi umetninami izza časov Inkov znan samo en spomenik, na kate-rem je vklesan napet lok s puščico. To je znan kip Totema, ki ga hrani samostan Sv. Avgušтина v Rimu. Kip so prenesli v omenjeni samostan že pred stoletji me-nih, ki so spoznali njegovo veliko vred-nost in ga zavarovali pred razpadom. Karakteristično je, da je na kipu lok s puščico v ledi, ki nakazuje, da je bila pravkar izstreljena in se odmika od teti-ve. Ugotovljeno je, da ima spomenik po-seben pomen, kateremu se pripisuje iz-redna važnost, kajti bil je postavljen prav s posebnim namenom. Dejstvo, da zaklad Inkov še vedno krije zemlja, u-pravičuje domnevo, da je skrivališče ta-ko tajinstveno, da ga nebi odkrili niti Inki sami brez tajnih znakov. Sklepa se, da se nahaja nedaleč od onega mesta, kjer je bil postavljen skrivnostni spome-nik. Potrebno bi bilo samo ugotoviti pro-stor, kjer je prvotno bil spomenik postav-len in gotovo bi se odkrilo zaklad. Ko-mitija arheologov proučuje sedaj vse o-koliščine, ki bi dale vsaj malo slutiti, kje je bil pomembni spomenik. Priprave duje se, da je v samostanu Sv. Avgušтина tudi opis kraja, kjer so našli spomenik pred prenosom v Evropo. Ako to ugotovljame uspe, postane peruanska vlada najboga-tejša vlada sveta, kajti iskanju zakladom se pripisuje velikanska vrednost, ki si jo zamislamo lahko le v pravljici.

Kupi takoj — plačaj po smrti.

Neki angleški list piše, da spada k do-bri vzgoji Angleža navada, da daje kro-jiti svoje obleke v Nemčiji. Radi tega je neka angleška konfekcijska trvdka odlo-čila, da konkurira na prav čuden način. Tvrdka je razposlala vsem uglednejšim Angležem okrožnice sledeče vsebine: »Naročite povsem brez skrbi obleke pri nas. Izdelamo jih po meri, ne da bi morali plačati. Zadostuje, da jamčite s častno besedo, da boste v oporoki pustili naredbo, ki nam bo zagotovila dolžno vsoto iz vaše zaupščine.« — Za uvedbo tako dolgoročnega kredita mora trvdka razpolagati z velikanskim kapitalom ali pa gre le za nov reklamni trik...

Hans Dominik:

Oblast treh

»Kaj menite, gospod predsednik?«
Dr. Glossinov glas je izdajal njegovo razburjenost!

»Kvečjemu če...«, Mac Morland je govoril! počasi, tipaje... »če obstoja kaka zveza med odpeljavo zračne križarke in begom onega Logg Sarja. Kaj menite, gospod profesor?«

»Skoro bi dejal, da bo zadnje pravo. Popolnoma izključeno je, da bi mogel kdo z običajnimi sredstvi pri belem dnevu odpeljati letalo kot je R. F. c. 1 s strogo straženega letališča.«

»In kaj menite vi, gospod doktor?«

»Jaz... jaz sem o celotnem položaju premalo poučen. Kljub temu, gospod predsednik, pa smatram za potrebno, da se takoj sporazumete z vojnim uradom in da ukrenete vse potrebno v obeh slučajih v najožjem sodelovanju z istim. Zdravstvujte, gospodje!«

Mac Morland in profesor Curtis sta ostala sama v sobi policijskega prezidija. »Živahen dan danes!«

Nekako olajšano je Mac Morland izgovoril te besede. Slučaj z letalom bo vendar obrnil zanimanje vlade v drugo smer in jo odvrnil od dogodka v Sing-Singu.

Profesor Curtis se je z obema rokama zgrabil za glavo.

»Drugi slučaj je še bolj tajinstven od prvega. Samo pomislite!... Najnovejša, najhitrejša zračna križarka armade! Z letališča, ograjenega s trikratno mrežno ograjo, zavarovano z električnim tokom visoke napetosti. Ob vhodih najstrožja kontrola! Petsto mož naše garde kot straža. Popolnoma nedoumljivo, kako se je moglo zgoditi kaj takega.«

Snežni čevlji, galoše vseh najboljših svetovnih znamk po brezkonkurenčnih cenah pri Jos. Moravec, Maribor, Slovenska ul. 12. Popravila se sprejemajo. 27a

Policijski šef je bil s svojimi mislimi že zopet pri slučaju, ki se je tikal njegovega delokroga.

»Zakaj je bil pravzaprav Logg Sar obsojen na smrt? Mi od policije zopet enkrat ničesar ne vemo. Gotovo zopet obsodba tajnega sveta!«

Profesor je prikimal.

»V izročilnici za Sing-Sing je bilo napisano: »Obsojen na smrt radi veleizdaje, katero je zagrešil z zločinskim poskusom razrušiti jezove panamskega prekopa«. Izročilnico je podpisal, kot ste pravilno domnevali, tajni svet.«

»Nočem ničesar reči proti tej instituciji. V kritičnih časih, ko je bila podoba, da se bo naša državna barka potopila, se je obnesla. Toda... človek ostane človek... in tu in tam se mi zdi... dejal bi... sicer je pa bolje da molčim...«

Profesor Curtis se je nasmejal.

»Mi ljudje vede smo nedotakljivi. Kar mirno povejte, da tale Logg Sar najbrže nikdar v življenju ni videl panamskega prekopa in da ga je tajni svet hotel poslati k vragu iz čisto drugih razlogov.«

Mac Morland se je zdrnil. Profesorjeve besede so značile že skoro veleizdajo. Toda Curtis se ni dal spraviti iz ravnotežja.

»Pa pustimo obsojenca. On je itak že davno na varnem. Toda strašno rad bi zvedel kaj natančnejšega o dr. Glossinu. Vsaj veste, govori se marsikaj...«

Mac Morland je trenotek pomislil.

»Če ne bi bil prepričan, da se smem popolnoma zanesti na vašo molčečnost, bi še ono malo, kar vem, zadržal zase...«

Da začnem z imenom! Dvomim, da nosi ime svojih roditeljev. Za njegovo pravo ime ve poleg njega samega morda le še prezident-diktator. Po svojih dokumentih je Amerikanec. Toda takoj ko mi je bil predstavljen, se mi je zdelo, da

opazam zvok škotske govornice v njegovi izgovorjavi.

»Kdaj in kje je to bilo?« je z zanimanjem vprašal Curtis.

»No, tisti dogodek na dr. Glossina ni bil ravno časten. Pred dvajsetimi leti. Med prvo japonsko vojno. Takrat sem bil uslužben pri politični policiji v San Francisku. Vsa Kalifornija je bila preplavljena z japonskimi ogleduhi. Dela smo imeli z njimi čez glavo. Za nas je bilo jasno, da se zbirajo niti celega pokreta v eni sami roki. Eden mojih uradnikov mi je privedel doktorja, katerega je prijel pod zelo obremenilnimi okoliščinami. Toda kratkoma — ničesar se mu ni dalo dokazati. Če bi že takrat imeli tajni svet, bi zadeva najbrže končala drugače. Tako pa smo ga morali izpustiti. —

V revoluciji, ki je izbruhnila po našem takratnem porazu, je bil baje — povdarjam, baje — eden voditeljev rdečih. Dokazati se mu tudi v tem slučaju ni moglo ničesar. Na vsak način je bil eden prvih, ki je menjal svoj prapor. Takrat ko je Cyrus Stonard na čelu svoje v zapadnih državah zbrane bele armade s krvavo pestjo vdušil revolucijo, se je nahajal dr. Glossin že v njegovi bližini. V onem času je moral izkazati diktatorju izvanredne usluge, ker od takrat je njegov vpliv skoro neomejen.«

Mac Morland je prekinil svoje poročilo in prijel za radiofonsko slušalo.

»Halo! Čujte nadaljna poročila o R. F. c. 1. Dajte, napnite Vi svojo bistroumnost, gospod profesor! Mogoče boste vi razrešili uganko. Trije monterji in en podčastnik so bili na krovu. Poveljnik z inženjerji, ki so se hoteli udeležiti poleta, so stali tik poleg letala. Dve minuti po sedmih se je letalo nakrat dvignilo. Stroj so pričeli nenadoma delovati. Letalo je preletelo v majhni višini poleg letališča ležeči gozdič. Komaj pet kilometrov daleč. Na letališču se je domnevalo, da so stroji nepričakovano pričeli delovati in da so se monterji spustili za gozdom na tla. Poveljnik in inženjerji so se takoj odpeljali z avtomobilom tjakaj. O letalu nobenega sledu. Monterji v težki hipnozi trdijo, da letalo R. F. c. 1. ni nikdar obstojalo. Sedaj se nahajajo v zdravniški oskrbi.«

Mac Morland je vprašujoče zrl na profesorja.

»Neverjetno, nedoumljivo — to presega pa res že vse meje! Kaj pravite k tej zadevi?«

Policijski šef je nervozno meril sobo iz kota v kot. Tudi profesorja Curtisa so vznemirile najnovejše vesti.

(Dalle prihodnjič.)

Ne samo nizke cene

ampak tudi kvaliteta blaga, ki ga kupite v trgovini

I. N. Šoštarič, Maribor
Aleksandrova cesta 13

Vas zadovolji v vsakem oziru. 1097

Na zalogi je največja izbira najnovejšega blaga za moške in ženske obleke, plašče in perilo. Izgotovljene obleke za moške, ženske in otroke. Najnovejši kroji in zelo nizke cene. Postrežba točna in solidna.

Iščem stanovanje

sestojee iz ene, dveh ali treh sob s koncem januarja. Ponudbe na Fr. Sever, sodnik, okrožno sodišče.

Stanovanje

večsobno, snažno, iščem. Ponudbe pod »Dobro plačilo« na upravo lista. 1999

Snežne čevlje in galoše

popravlja R. Monjac, Jurčičeva ul. 9. 1919

Orehi

se prodajo v tovarni bučnega olja. Maribor, Pod Mostom 7. 1929

Mobilije, preproge

linolej, zavese, posteljne odeje, namizne prte, posteljne vložke, žimnice, posteljno perje in puh, blago za mobilije, žimo, afrik in sploh vse potrebščine za postelje dobite priznano ceneno pri trdki

Karol Preis

in zalogi pohištva združenih mizarjev
Maribor, Gosposka ul. 20

Ilustrirani ceniki brezplačno! 1759

Najprimernejša božična darila kupite pri trdki

F. Michelitsch
modna trgovina

Maribor, Gosposka ulica 14

Velika izbira moških srajc od Din 40— naprej, samoveznice, kravate, naramnice, žepni robci, rokavice in nogavice, zimsko perilo za dame, moške in otroke, volneni telovniki in puloveri, volnene čepice, manufakturna roba. Ostauki po najnižjih cenah. Crêpe de Chine od Din 75— naprej. Najnovejši Safta in Lamé za večerne toalete. 1976

Božična darila!

Srebrnina in galanterija, parfumerija, usnjato blago, pulloverji, veste, perilo, kravate, nogavice etc. po najugodnejših cenah pri

Slavko Černetč, Maribor
1951 Aleksandrova cesta 23

Za povečanje trgovine iščem 1992

mirnega družabnika

za eno najboljšo idočih trgovin v Mariboru. Potrebno približno 100—150 tisoč Din. Obrestujem z 20%. Pismene ponudbe na upravo lista pod „Božič“.

Božični prazniki se bližajo!

Priporočam svojo bogato zalogo galanterijskega blaga, igrač takor tudi hišnega in kuhinjskega orodja po namiznih cenah. Posebno ugodna nakupna priložnost: domači čevlji za otroke od Din 10, za dame od Din 22, za gospode od Din 25 naprej, tri pare sortiranih ženskih nogavic 20 Din vsake kvalitete. Pri nakupu za Din 100 dajem 5% popust. 1890

Josip Milnarič, Maribor, Glavni trg 17.

KLOBUKI, KAPE,

perilo, samoveznice, obleke, čevlji, nogavice itd. v veliki izbiri po najsolidnejših cenah pri

Jakobu Lah, Maribor
samo Glavni trg št. 2. 1901 2016

Pisarniške potrebščine

najboljše kvalitete kupite le pri 1125

Zlati Brišnik, Maribor, Slovenska ul. 11
Vse tiskovine po naročilu.

Nepotrebno

19a

je Vam skrbeti, kaj naj kupite Vašim dragim

za Božična darila

Zato ker dobite najprimernejše stvari tudi za mal denar v manufakturni trgovini

M. FELDIN :: MARIBOR
Grajski trg 1 — Vetrinjska ulica

Oglejte si izložbe! Oglejte si izložbe!

Za božične praznike

si priskrbite dalmatinske kapljice, katere toči edinole

Prva dalmatinska klet

Maribor, Mesarska 5

Istotam dobite vsak dan sveže in sveže pečene morske ribe, olivno olje in vinski kis

Josip Povodnik